

19.12.2017

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προς το Συμβούλιο, την Επιτροπή και την Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, σχετικά με τις διαπραγματεύσεις για τη συνολική συμφωνία ΕΕ-Αζερμπαϊτζάν (2017/2056(INI))

Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων

Εισηγητής: Norica Nicolai

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ 3

ΠΡΟΤΑΣΗ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

προς το Συμβούλιο, την Επιτροπή και την Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, σχετικά με για τις διαπραγματεύσεις για τη συνολική συμφωνία ΕΕ-Αζερμπαϊτζάν (2017/2056(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τα άρθρα 2, 3 και 8 και τον τίτλο V, ιδίως τα άρθρα 21, 21, 22 και 36, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), καθώς και το πέμπτο μέρος της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ),
 - έχοντας υπόψη την έναρξη, στις 7 Φεβρουαρίου 2017, των διαπραγματεύσεων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Αζερμπαϊτζάν σχετικά με μια νέα συνολική συμφωνία,
 - έχοντας υπόψη την εκ μέρους του Συμβουλίου έγκριση, στις 7 Νοεμβρίου 2016, των οδηγιών διαπραγματεύσεως για την εν λόγω συμφωνία,
 - έχοντας υπόψη το μήνυμα του Προεδρείου της Κοινοβουλευτική Συνέλευσης Euronest, προς τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων, της 30ης Οκτωβρίου 2017,
 - έχοντας υπόψη την κοινή δήλωση της Συνόδου Κορυφής των Βρυξελλών για την Ανατολική Εταιρική Σχέση, της 24ης Νοεμβρίου 2017,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 15ης Ιουνίου 2017 σχετικά με την υπόθεση του δημοσιογράφου του Αζερμπαϊτζάν Afgan Mukhtarli¹, και τα άλλα ψηφίσματα σχετικά με το Αζερμπαϊτζάν και συγκεκριμένα εκείνα που αφορούν την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το κράτος δικαίου,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμα που ενέκρινε η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 11 Οκτωβρίου 2017 σχετικά με τη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών στο Αζερμπαϊτζάν,
 - έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της 25ης Οκτωβρίου 2017 της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης για την κίνηση διαδικασίας παράβασης λόγω της συνεχιζόμενης άρνησης των αρχών του Αζερμπαϊτζάν για την υλοποίηση της απόφασης σχετικά με την υπόθεση Ilgar Mammadov/ Azerbaijan του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ),
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 108 παράγραφος 4 και το άρθρο 52 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Διεθνούς Εμπορίου (A8-0000/2018),
1. απευθύνει τις ακόλουθες συστάσεις στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στην Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας:

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA(2017)0267.

Γενικές αρχές, θεμελιώδεις αξίες και δέσμευση για την επίλυση της σύγκρουσης

- (α) να εξασφαλίσει ότι η εμβάθυνση των σχέσεων μεταξύ της ΕΕ και του Αζερμπαϊτζάν υλοποιείται με βάση τους αμοιβαία συμφωνηθέντες στόχους και τον σεβασμό των θεμελιωδών αξιών και των αρχών της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, της χρηστής διακυβέρνησης, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, προς το συμφέρον και των δύο μερών και ιδίως των πολιτών τους·
- (β) να υπενθυμίσει στις αρχές του Αζερμπαϊτζάν τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όπως διατυπώνεται στο ψήφισμά του της 15ης Νοεμβρίου 2017 σχετικά με την Ανατολική Εταιρική Σχέση, όπου σαφώς αναφέρεται ότι δεν θα κυρωθεί συνολική συμφωνία με μια χώρα η οποία δεν σέβεται τις αξίες της ΕΕ, ιδίως σε ό, τι αφορά την μη εφαρμογή των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και την παρενόχληση, εκφοβισμό και δίωξη των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ΜΚΟ και δημοσιογράφων· να διασφαλίσει τη ανάληψη ουσιαστικής δράσης για την απελευθέρωση των πολιτικών κρατουμένων και των κρατουμένων συνείδησης στο Αζερμπαϊτζάν, πριν από κάθε νέα συμφωνία ΕΕ-Αζερμπαϊτζάν· να εξασφαλίσει ότι ένας ειδικός μηχανισμός αναστολής σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες θα περιλαμβάνεται στη νέα συμφωνία·
- (γ) να υπενθυμίσει στις αρχές του Αζερμπαϊτζάν τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που εκφράστηκε στο ίδιο ψήφισμα, σύμφωνα με την οποία η επικύρωση της νέας συμφωνίας μεταξύ της ΕΕ και εκάστου εκ των μερών που εμπλέκονται στη σύγκρουση στο Ναγκόρνο Καραμπάχ πρέπει να συναρτάται με ουσιαστικές δεσμεύσεις και ουσιαστική πρόοδο προς την επίλυση των συγκρούσεων, όπως η διατήρηση της κατάπαυσης του πυρός και η υποστήριξη της εφαρμογής των βασικών αρχών του ΟΑΣΕ 2009 και των προσπαθειών των συμπροέδρων της Ομάδας Μινσκ του ΟΑΣΕ·
- (δ) να διασφαλίσει ότι η μελλοντική συμφωνία με το Αζερμπαϊτζάν θα είναι φιλόδοξη, περιεκτική και προσανατολισμένη προς το μέλλον, με απτά και συγκεκριμένα οφέλη όχι μόνο για τις μεγάλες εταιρείες, αλλά και για τις ΜΜΕ και για τους πολίτες της ΕΕ και του Αζερμπαϊτζάν·
- (ε) να διασφαλίσει, εφόσον πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις, ταχεία και σταθερή πρόοδο στις διαπραγματεύσεις με σκοπό την υπογραφή αυτής της νέας συμφωνίας πριν από την επόμενη σύνοδο κορυφής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης το 2019·
- (στ) να κοινοποιήσει τους στόχους της νέας συμφωνίας για τη βελτίωση της ενημέρωσης του κοινού, τόσο στο Αζερμπαϊτζάν όσο και στην ΕΕ, σχετικά με τις ευκαιρίες και τα οφέλη που αναμένεται ότι θα προκύψουν από τη σύναψή της, και για να καταπολεμήσει όλες τις εκστρατείες παραπληροφόρησης·

Πολιτικός διάλογος και περιφερειακή συνεργασία

- (ζ) να καθιερώσει έναν τακτικό και εμπειριστατωμένο διάλογο, ιδίως όσον αφορά την πολιτική μεταρρυθμίσεων που αποσκοπούν στην ενίσχυση θεσμών, όπως το δικαστικό σώμα, προκειμένου να καταστούν οι θεσμοί πιο δημοκρατικοί και

ανεξάρτητοι, τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και την προώθηση μιας ισχυρής κοινωνίας των πολιτών και την συμμετοχή της στη μεταρρυθμιστική διαδικασία·

- (η) να θεσπίσει συγκεκριμένα μέτρα με στόχο την εφαρμογή των συστάσεων του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΑΣΕ και της Επιτροπής της Βενετίας του Συμβουλίου της Ευρώπης, με σκοπό την πορεία προς εκλογές και δημοψηφίσματα που θα επιτρέπουν μια ελεύθερη και δίκαιη έκφραση των απόψεων και των προσδοκιών του λαού του Αζερμπαϊτζάν·
- (θ) να θέσει ως στόχο διατάξεις οι οποίες θα ενισχύουν τη συνεργασία για την προώθηση της ειρήνης και της διεθνούς δικαιοσύνης και ιδίως θα προβλέπουν την υπογραφή και κύρωση από το Αζερμπαϊτζάν του καταστατικού της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου (ΔΠΔ)· να επιδιώξει επίσης ισχυρά μέτρα συνεργασίας για την καταπολέμηση της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής καθώς και την αντιμετώπιση της παράνομης εμπορίας φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού·
- (ι) να προωθήσει τη στενή συνεργασία σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και ασφάλειας για να εξασφαλιστεί η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη σύγκλιση, κυρίως όσον αφορά την αντιμετώπιση των παγκόσμιων απειλών, την πρόληψη των συγκρούσεων, τη διαχείριση κρίσεων και την περιφερειακή συνεργασία·
- (ια) να εξασφαλίσει ότι θα δοθεί μεγάλη προτεραιότητα στο διάλογο μεταξύ του Αζερμπαϊτζάν και της Αρμενίας και την ενισχυμένη συμμετοχή της ΕΕ στην ειρηνική επίλυση της σύγκρουσης στο Ναγκόρνο-Καραμπάχ, σύμφωνα με τις βασικές αρχές του ΟΑΣΕ 2009, και ιδίως με την υποστήριξη των συμποέδρων της ομάδας Μινσκ του ΟΑΣΕ, προάγοντας όλες τις πρωτοβουλίες που συμβάλλουν στην οικοδόμηση της ειρήνης, όπως υψηλού επιπέδου συνομιλίες, πραγματικά μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης και ανταλλαγές μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών της Αρμενίας και του Αζερμπαϊτζάν·
- (ιβ) να θεσπίσει συγκεκριμένες διατάξεις για να υποστηρίξει τις σημαντικές προσπάθειες των αρχών στην υποβοήθηση του μεγάλου αριθμού προσφύγων και εκτοπισθέντων στο εσωτερικό της χώρας και για τη στήριξη των πολιτών που ζουν σε εμπόλεμες περιοχές εντός των διεθνώς αναγνωρισμένων συνόρων του Αζερμπαϊτζάν· να συμβάλλει κυρίως στην κατοχύρωση του δικαιώματος επιστροφής τους στις εστίες και τις περιουσίες τους και καταβολής αποζημίωσης σύμφωνα με τις αποφάσεις της ΕΣΔΔ·

Το κράτος δίκαιου, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών

- (ιγ) να παράσχει στήριξη για τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος με σκοπό την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας του από την εκτελεστική εξουσία και την ενίσχυση του κράτους δικαίου, καθώς και την ανάπτυξη ενός ισχυρού πλαισίου για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ισότητας των φύλων·
- (ιδ) να θεσπίσει ειδικές διατάξεις για τη στήριξη του Αζερμπαϊτζάν στην καταπολέμηση της διαφθοράς, της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες

δραστηριότητες και της φοροδιαφυγής·

- (ιε) να ενισχύσει τη συνεργασία στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας, του οργανωμένου εγκλήματος και του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο, την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης και το διασυνοριακό έγκλημα·
- (ιστ) να συμπεριλάβει διατάξεις που σχετίζονται με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, με σκοπό τον τερματισμό των πολιτικών διώξεων και απαγωγών, και της στοχοθέτησης πολιτικών αντιφρονούντων, ανεξάρτητων δημοσιογράφων, υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ΜΚΟ και εκπροσώπων και μελών ορισμένων μειονοτικών ομάδων, συμπεριλαμβανομένης της κοινότητας LGBTQ· να δημιουργήσει ένα ενισχυμένο φόρουμ διαλόγου για τα ανθρώπινα δικαιώματα μεταξύ της ΕΕ και του Αζερμπαϊτζάν για να ενθαρρυνθεί και να στηριχθεί ειδικότερα η εφαρμογή συνολικών μεταρρυθμίσεων στο δικαστικό σώμα, σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ·
- (ιζ) να διασφαλίσει τη μεταρρύθμιση της νομοθεσίας και παύση των μέτρων που αποσκοπούν σε περιορισμό των νόμιμων δραστηριοτήτων της κοινωνίας των πολιτών, ιδίως σε ό, τι αφορά τις απαιτήσεις καταχώρισης, την καταχώριση χρηματοδοτήσεων και επιχορηγήσεων, τις αδικαιολόγητες ποινικές έρευνες, τις επιθέσεις εναντίον των γραφείων τους, τη δέσμευση των λογαριασμών τους, και τη δίωξη των ηγετών τους·
- (ιη) να διασφαλίσει, πριν από την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων, ότι το Αζερμπαϊτζάν έχει λάβει σημαντικά μέτρα όσον αφορά την απελευθέρωση των πολιτικών κρατουμένων και των κρατουμένων συνείδησης, οι οποίοι, το 2017, υπερέβαιναν τα 150 άτομα, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται οι πιο εμβληματικές υποθέσεις των Ilgar Mammadov, Afgan Mukhtarli, Galandarov Huseynov, Ilkin Rustamzada, Seymur HAZI, Rashad Ramazanov, Elchin Ismayilli, Giyas Ibrahimov, Beyram Mammadov, Asif Yusifli, Fuad Gahramanli και Aziz Orujov, καθώς και την άρση της απαγόρευσης ταξιδιού όταν απελευθερωθούν, και για τους Khadija Ismayilova και Intigam Aliyev· να εξασφαλίσει την απελευθέρωση και βελτίωση της κατάστασης των ατόμων αυτών μέσω της δικαστικής οδού και της εφαρμογής του κράτους δικαίου·
- (ιθ) να καλέσει, πριν από την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων, το Αζερμπαϊτζάν να δεσμευτεί ότι θα διερευνήσει όλες τις υποθέσεις κακής μεταχείρισης των πολιτικών κρατουμένων και των κρατουμένων συνείδησης, ιδίως όσον αφορά την περίπτωση του Galandarov Galandarov, ο οποίος πέθανε ενώ βρισκόταν υπό κράτηση·
- (κ) να υπογραμμίσει τη σημασία των ελεύθερων και ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης, τόσο τα επιγραμμικά όσο και τα συμβατικά, και να διασφαλίσει την στήριξη της ΕΕ για την ελευθερία και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης στο Αζερμπαϊτζάν, τη συντακτική ανεξαρτησία σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ, επισημαίνοντας ότι η ενισχυμένη έμφαση στην ελευθερία του Τύπου και των μέσων ενημέρωσης θα μπορούσε να λάβει τη μορφή περιφερειακής πρωτοβουλίας που θα περιλαμβάνει όλες τις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης·

Εμπόριο και οικονομική συνεργασία

- (κα) να συμπεριλάβει δίκαιες και φιλόδοξες εμπορικές και επενδυτικές διατάξεις, στον βαθμό που είναι συμβατά με το καθεστώς μη συμμετοχής στον ΠΟΕ του Αζερμπαϊτζάν, που θα ευθυγραμμίζονται πλήρως με τα πρότυπα της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τις υγειονομικές, φυτοϋγειονομικές και περιβαλλοντικές πτυχές, και θα διασφαλίζουν την προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένων των γεωγραφικών ενδείξεων·
- (κβ) να θέσει σε εφαρμογή αυστηρά μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ταχεία πρόοδο προς τη βελτίωση του επιχειρηματικού και επενδυτικού κλίματος στο Αζερμπαϊτζάν, ιδίως όσον αφορά τη φορολογία, τη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών και των δημοσίων συμβάσεων, προκειμένου να καταστεί δυνατή η μεγαλύτερη διαφάνεια, η καλύτερη διακυβέρνηση και λογοδοσία, η ισότιμη πρόσβαση και ο θεμιτός ανταγωνισμός·

Ενέργεια και άλλοι τομείς συνεργασίας

- (κγ) να προβλέψει την ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας σύμφωνα με την στρατηγική εταιρική σχέση ΕΕ και Αζερμπαϊτζάν στον τομέα της ενέργειας·
- (κδ) να στηρίξει, επίσης, τη διαφοροποίηση του ενεργειακού μείγματος του Αζερμπαϊτζάν προωθώντας άλλες πηγές ενέργειας αντί των υδρογονανθράκων, και προετοιμάζοντας την μετά τον άνθρακα εποχή· να επισημάνει τη σημαντική διάσταση της αλλαγής του κλίματος και των επιπτώσεων στις τοπικές κοινότητες στην εκκρεμούσα απόφαση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για τη χρηματοδότηση της κατασκευής του αγωγού φυσικού αερίου της Ανατολίας (TANAP)·
- (κε) να θέσει σε εφαρμογή φιλόδοξες διατάξεις για την προστασία του περιβάλλοντος και τη μείωση της κλιματικής αλλαγής, στο πλαίσιο της νέας συμφωνίας, μεταξύ άλλων μέσω της ενσωμάτωσης αυτών των πολιτικών στο πλαίσιο άλλων τομεακών πολιτικών·
- (κστ) να παράσχει νέες προοπτικές για ενισχυμένη συνεργασία στους τομείς που σχετίζονται με την ενέργεια, προκειμένου να διαφοροποιηθεί η οικονομία του Αζερμπαϊτζάν, να τονωθεί η δημιουργία θέσεων απασχόλησης και να καταστεί δυνατή η αύξηση των διαπροσωπικών επαφών, τόσο σε περιφερειακό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ιδίως στους τομείς της εκπαίδευσης, της υγείας, των μεταφορών και του τουρισμού·
- (κζ) να ενισχύσει τη συνεργασία όσον αφορά ανταλλαγές νέων και φοιτητών και την ανάπτυξη νέων προγραμμάτων υποτροφιών και περιόδων πρακτικής κατάρτισης, καθώς και τη διευκόλυνση της συμμετοχής στο πρόγραμμα ERASMUS +, που θα εξασφαλίσει την ανάπτυξη δεξιοτήτων και θα δώσει την ευκαιρία σε πολίτες του Αζερμπαϊτζάν να γνωρίσουν την ΕΕ και αντιστρόφως·
- (κη) να προωθήσει επίσης την οικονομική ανάπτυξη στους τομείς της μεταφοράς και της συνδεσιμότητας· να επεκτείνει το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών (TEN-T) προς τους ανατολικούς εταίρους·

Θεσμικές διατάξεις

- (κθ) να διασφαλίσει ότι η συμφωνία θα έχει μια ισχυρή κοινοβουλευτική διάσταση, και να ενισχύσει τις ισχύουσες διατάξεις και μηχανισμούς συνεργασίας προκειμένου να καταστεί δυνατή η αυξημένη εισροή και ο έλεγχος της εφαρμογής της, κυρίως με την θέσπιση μιας αναβαθμισμένης διακοινοβουλευτικής δομής·
- (λ) να διαβιβάσει στο Κοινοβούλιο, χωρίς καθυστέρηση, όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν τις εν λόγω διαπραγματεύσεις, ιδίως τις οδηγίες διαπραγμάτευσης που εγκρίθηκαν στις 7 Νοεμβρίου 2016, σύμφωνα με το άρθρο 218 παράγραφος 10 της ΣΛΕΕ, σύμφωνα με το οποίο «το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενημερώνεται αμέσως και πλήρως σε όλα τα στάδια της διαδικασίας»· να υποβάλει στο Κοινοβούλιο τα διαπραγματευτικά κείμενα και πρακτικά κάθε γύρου διαπραγματεύσεων· να υπενθυμίσει στο Συμβούλιο ότι, λόγω παραβάσεως του άρθρου 218 παράγραφος 10, ΣΛΕΕ στο παρελθόν, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ήδη ακυρώσει αποφάσεις του Συμβουλίου σχετικά με την υπογραφή και τη σύναψη διαφόρων συμφωνιών· να έχει κατά νου ότι η συναίνεση του Κοινοβουλίου για τις νέες συμφωνίες μπορεί επίσης να παρακρατηθεί στο μέλλον, έως ότου το Συμβούλιο συμμορφωθεί με τις νομικές του υποχρεώσεις·
2. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στην Αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Υπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας και στον Πρόεδρο, την κυβέρνηση και το Κοινοβούλιο της Δημοκρατίας του Αζερμπαϊτζάν.